

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

KDO VYTVOŘÍ VĚTŠÍ PLOCHU

Popis aktivity
Výpočet plochy pomocí určitého integrálu.
Předpokládané znalosti
Lineární a kvadratické funkce, analytická geometrie lineárních a kvadratických útvarů v rovině, výpočet určitého integrálu, užití určitého integrálu k výpočtu plochy ohraničené dvěma funkcemi.
Zadání
David a Karel se rozhodli, že si každý zvolí v rovině přímku a parabolu a zjistí, jak velká bude plocha, která je zvolenou přímkou a parabolou omezená. David si zvolil přímku s , která má rovnici $x - y = 0$ a parabolu p_1 o rovnici $x^2 - 4x + y = 0$. Karel si zase zvolil přímku q o rovnici $2x - y = 0$ a parabolu p_2 o rovnici $x^2 + y - 6x = 0$. Pomozte jim určit: <ol style="list-style-type: none"> 1. velikost plochy, která je určena přímkou s a parabolou p_1, 2. velikost plochy, která je určena přímkou q a parabolou p_2, 3. která plocha je větší. K výpočtu využijte integrální počet.
Možný postup řešení, metodické poznámky
<p>1. Určíme průsečíky přímky s a paraboly p_1, které představují funkce $f_1 : y = x$ a $f_2 : y = -x^2 + 4x$. Řešením rovnice $x = -x^2 + 4x$, dostaneme kořeny $x_1 = 0$, $x_2 = 3$. Průsečíky přímky a paraboly jsou body $P_1 [0, 0]$, $P_2 [3, 3]$. Obsah plochy</p> $S_1 = \int_0^3 (-x^2 + 4x) dx - \int_0^3 x dx = \int_0^3 (-x^2 + 3x) dx = \left[-\frac{x^3}{3} + 3\frac{x^2}{2} \right]_0^3 = -9 + \frac{27}{2} = 4,5.$ $S_1 = 4,5 j^2$ <p>2. Průsečíky přímky q a paraboly p_2, které představují funkce $g_1 : y = 2x$ a $g_2 : y = -x^2 + 6x$, dostaneme řešením rovnice $2x = -x^2 + 6x$, jejíž kořeny jsou $x_3 = 0$, $x_4 = 4$. Průsečíky přímky a paraboly jsou body $Q_1 [0, 0]$, $Q_2 [4, 8]$. Obsah plochy</p> $S_2 = \int_0^4 (-x^2 + 6x) dx - \int_0^4 2x dx = \int_0^4 (-x^2 + 4x) dx = \left[-\frac{x^3}{3} + 2x^2 \right]_0^4 = -\frac{64}{3} + 32 = 10\frac{2}{3}$ $S_2 = 10\frac{2}{3} j^2$ <p>Plocha, kterou vytvořil David je menší než plocha, kterou vytvořil Karel.</p>
Doplňkové aktivity
<ol style="list-style-type: none"> 1. Na základě analytické geometrie kuželoseček určete vrcholy parabol a jejich průsečíky s osami soustavy souřadnic. 2. Pomocí diferenciálního počtu určete intervaly, kde jsou obě kvadratické funkce rostoucí a klesající. 3. Sestrojte grafy obou funkcí a odhadněte velikost obou ploch pomocí milimetrového papíru. 4. K sestavení průsečíku obou funkcí a k sestavení jejich grafů použijte Excel.